

บทที่ 1

สาเหตุของการรับอิทธิพลวรรณคดีตะวันออก

ตามประวัติศาสตร์ทั้งจากหลักฐานทางโบราณคดีและเอกสารทางประวัติศาสตร์ ไทยมีความสัมพันธ์กับต่างประเทศมาเป็นเวลาหลายร้อยปี ทั้งทางด้านการค้า การศึกษาความคิดความน่าเรียนและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ฯลฯ ทั้งนี้เห็นจะเป็นพิพาระความหมายของภูมิศาสตร์ ที่ตั้งของประเทศไทยอยู่ในบริเวณที่ติดต่อกับประเทศไทยเพื่อนบ้านใกล้เคียงโดยรอบ ความสัมพันธ์ของไทยกับต่างชาติในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ ก็จะเป็นมูลเหตุที่ทำให้อิทธิพลวรรณกรรมของชาตินั้นมาเป็นของไทยด้วย

ความสัมพันธ์ทางวรรณคดีระหว่างไทยกับชาติอื่น ๆ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะแรก ตั้งแต่古罗马จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ประมาณรัชกาลที่ 3 ในระยะแรกนี้ อิทธิพลวรรณคดีที่ปรากฏเป็นอิทธิพลจากชาติต่าง ๆ ทางตะวันออก ลั่นไห้แก่อาเซียนเป็น หมู่ ขาว คล้าย เปอร์เซีย ฯลฯ

ระยะหลัง ตั้งแต่รัชกาลที่ 4 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลต่างประเทศที่เข้ามายังในระยะนี้ แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. อิทธิพลวรรณคดีตะวันออก ในระยะนี้มีปัจจัยหลายอย่างในการรับเอาวิทยาการใหม่ ๆ จากตะวันออก แต่ในด้านวรรณกรรมแล้ว พระมหาภัชตริย์ นักประชู่ราชกิจ ตลอดจนผู้อ่านต่างมีแนวโน้มที่จะรักษาวรรณคดีของกันไว้ลักษณะเป็นแบบวรรณคดีตะวันออกอยู่อย่างมาก ในสมัยรัชกาลที่ 4 มีกว่าห้าร้อยสิบมากกว่าห้าร้อยรัชกาลที่ 3 ที่ยังคงมีชีวิตอยู่และได้สร้างสรรค์วรรณคดีท่อนมา มีหลากหลาย เช่น คุณทรัพย์ คุณหนุ่ม คุณสุวรรณ นายมี และยังมีกว่าห้ากิດในรัชกาลหลัง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะพระมหาภัชตริย์รัชกาลที่ 4-5-6 ทรงเป็นกว่าห้าร้อยกว่าคนที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวของวรรณกรรมที่ได้รับอิทธิพลตะวันออกในระยะนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

ก. วรรณกรรมที่เพื่อหรือแปลหัวเรื่องรวมเข้าจากต้นฉบับภาษาต่างประเทศ นิเทศ หมายความ ได้แก่

วรรณกรรมภาษา ประนาทพุทธประวัติ เช่น ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก ประนาทธรรมะและพุทธปรัชญา เช่น ปัญจานิกายน พืชจะเวกัน ฯลฯ พระนิพนธ์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระราชนิปประพันธ์วงศ์

วรรณกรรมประวัติศาสตร์ "ได้แก่แห่งความต่อต้านการชาติตะวันออก เช่น พงศาวดารอยุ-หม่า ขุนศุนทริโวหารแปล มีล่ามภาษาออยุชา 4 ท่านคือ ขุนอักษรรามัญ นายข่า เปรีบัญ นายฤก เปรีบัญ และนายจุ

พงศ์ภาวดี เรือน ชุนสุนทร โวหารแบล็ค มีล่าม 3 ห้านคือ พะยารัรมาธิบดี พะยาราเนา-พิจิตร หมื่นมหาสุรา

พงศ์ภาวดี ภูมิพล แฉปจาก เว็บดามตือก นายนายของ กองทัพรบเป็นใหญ่เมือง หลวงคำรังพวน-สาร เจ้าของโรงพิมพ์บำรุงนุกูลกิจ ให้นายเทียนนวาราษช่วยแต่ง

พงศ์ภาวดี โภนก พะยาระกิจกรจักรแบล็ค เป็นลั้น

วรรณกรรมประเพณี พะราชาพิชิตบ่องเดือน พะราชนิพนธ์รัชกาลที่ 5

วรรณกรรมบันทึกคดี ได้แก่ กบกะครรภ์ ภูมิพล ภูมิพนธ์รัชกาลที่ 4 กบกะครรภ์คดีก้า-บรรพ์เรื่องอิเหนา ของสมเด็จพระบรมราชินีนาถวัดดิวงค์ เป็นลั้น

๗. วรรณกรรมที่ต่อหือเปลอกจากภาษาตะวันตก ประทานมีอยู่มาก many ในระบบน้ำร่ายังสนิท วรรณคดีสันสกฤตอยู่มาก แต่เป็นการแปลหรือแปลงจากสันสกฤตบัญญากกว่าจากสันสกฤตบัญญาก แต่เดิม เช่น กบกะครรภ์เรื่องรามเกียรติ ภูมิพนธ์รัชกาลที่ 6 ก็เป็นบทละครรามเกียรติบัญญากที่มีเนื้อความตรงกับฉบับของรามเกียรติ ซึ่งได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษอีกด้วย นอกจากนี้ก็มีวรรณคดีเรื่องเด่น ๆ ของสันสกฤต เช่น พระนสติหะวงศ์ ศกุน-คลา สาวิตรี ปริยธรรมิกา พระคุณหะเป ภนกนค นิทานเวชชา ฯลฯ ส่วนแปลจากสันสกฤตภาษาอังกฤษ นอกจากวรรณคดีภาษาสันสกฤตแล้ว ยังมีวรรณคดีชาติตะวันออกอื่น ๆ อีก เช่น วรรณคดีเปอร์เซีย เรื่องนิกราชาคริจ อาบูหะชัน รูไบยาด อาหรับราครี ที่นำสังเกตคือการแปลเรียบเรียง วรรณคดีจากสันสกฤตภาษาต่างประเทศ เรารับเขามาแต่เนื้อเรื่องหือเดาโครงเรื่อง แต่รูปแบบ (FORM) ในการแต่งยังคงรักษารูปแบบวรรณคดีไทย เช่น นามาแต่งเป็นร้อยกรองของไทย ได้แก่ ภนกนค แต่งเป็นกลอนหก นิกราชาคริจแต่งเป็นลิลิต รูไบยาดแต่งเป็นบทโคลงสี่สุภาษี ถ้าเป็นบทละคร ก็ใช้สักขานะบทละครของไทย หือจะคราไทยซึ่งดัดแปลงมาจากละครตะวันตก เช่น ศกุนคลา แต่งเป็นบทละครรำและละครคดีก้าบรรพ์ สาวิตรีเป็นบทละครร้อง รามเกียรติ ภูมิพนธ์รัชกาลที่ 6 เป็นบทละครร่า เป็นลั้น

๒. อิทธิพลดวรรณคดีตะวันตก อิทธิพลดตะวันตกเริ่มปรากฏในเนื้อหาของวรรณคดีไทยที่แล้วแต่ รัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา ตั้งประกายในเรื่องสกอนค่อนของหม่อนราไชย ซึ่งเป็นนิราศเรื่องแรกที่พูดถึงเรื่องเหตุการณ์สถานที่ในเชิงโลกตะวันตก ศพท์ภาษาที่ใช้จึงมีคำไทยทันศพท์ภาษาอังกฤษอยู่มาก แต่รูปแบบการแต่งยังคงใช้สักขานะของวรรณคดีไทย จนกระทั่งในสมัยรัชกาลที่ 5 จึงเริ่มรับเขารูปแบบวรรณกรรมตะวันตกมาใช้บ้าง เช่น เรื่องสั้น หวานยา ละครพุด ละครร้อง ฯลฯ ส่วนนี้อ ทางของวรรณกรรมที่เริ่มนี้มีการแปลและดัดแปลงจากการวรรณกรรมตะวันตก

การรับอิทธิพลดวรรณกรรมต่างประเทศทั้ง 2 ลั้นคือ อิทธิพลดวรรณกรรมตะวันออกและวรรณกรรมตะวันตก มีสาเหตุที่มาหลายประการ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังจะกล่าวถึงต่อไป

สานาดีของการรับอิทธิพลวรรณกรรมจากชาติตะวันออก

1. การค้าและภาระทางโซ่อคุกคาม

จากหลักฐานทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและภาษาอีกทั้งทางโบราณคดี และดงให้เห็นว่าในศตวรรษที่ 1 มนต์อินเดียเป็นส่วนใหญ่ หลักฐานบางแห่งก็ให้ข้อสันนิษฐานว่าอาจเป็นไปได้ว่า นครรัฐเหล่านั้น ปรากฏขึ้นในเวลาปัจจุบันกับวิกฤตภัยทางการเมืองในอินเดีย คือเมื่อพากอารยัน (ARAYAN) ยกเข้าไปในอินเดียทางตะวันตกเฉียงเหนือ และตีขึ้นไปที่ชาวพื้นเมืองหรือชนเผ่าทราวิชา (DRAVIDIAN) ลงมาทางใต้และทางตะวันออกของอินเดีย ชนพื้นเมืองบางกลุ่มได้อพยพเข้ามายังแผลมอินโด-จีน และนำเรือวัฒนธรรมอินเดียเข้ามาเผยแพร่ การเผยแพร่วัฒนธรรมอินเดียเดิมที่เข้ามายังในช่วงของการค้าขายต่อต้าน พวกรัฐอพยพเข้ามาส่วนใหญ่ก็ตัวอย่างเช่นเดียวกัน และการแสวงหาโซ่อคุกคาม เพราะความต้องการอินเดียนโถชินในด้านความมั่งคั่งด้วยเครื่องเงินและทองคำ แต่พร้อมกันกับการค้าและภาระทางโซ่อคุกคาม เรายืนว่าวัฒนธรรมอินเดียเดิมในการเข้ามาพร้อมกันด้วยนครรัฐต่าง ๆ ในอินเดียนจึงได้รับเรือวัฒนธรรมอินเดียมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นวัฒนธรรมของคนสอง อย่างเช่นอาณาจักรทวาราวดี เป็นศูนย์กลางการรับวัฒนธรรมอินเดียมากที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นแหล่งที่ศาสนานพุทธนิกายพินยาเมธิอิทธิพลพอสมควร ทั้งนี้จากหลักฐานทางโบราณคดีที่ต้นพบที่ตำบลหนองตึก จังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี พนมวัน นครปฐม และเมืองศรีสะเกษ ซึ่งเป็นเมืองสำคัญในลุ่มน้ำเจ้าพระยา และที่ควรตั้งเกตต่อ อาชีวภาคเนย์เป็นแหล่งที่วัฒนธรรมอินเดียเข้ามาพำนัชและผสมผสานกันกับวัฒนธรรมพื้นเมืองถลวยเป็นวัฒนธรรมของชนชาติต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีความเชื่อเรื่องประวัติศาสตร์ไทยที่ว่า "ไทยอพยพมาจากทางตอนใต้ของจีน ด้วยเหตุการรุกรานของมองโกลในหุบอคตัวบรรทัดที่ 18 ที่เป็นพังผักตันรุกร้าวที่สำคัญ หรือทฤษฎีที่ว่าไทยไม่เคยอพยพไปไหน หากแต่ตั้งมั่นความจริงมาตั้งแต่ก่อนบุคประวัติศาสตร์ ตั้งหลักฐานในโบราณคดีที่พบที่บ้านเชียง เป็นต้น ก็อาจจะถูกถ่างได้ว่าไทยหลักหนึ่งอิทธิพลจากอินเดียไม่พ้นก่อนบุคคลในที่บ้านเชียง ตั้งนั้นถึงแม้คนไทยสมัยโบราณจะรู้สึกสนใจไม่ใช่ความสามารถด้านการเมืองจากการปกครองของขอม มองโกล ออกไปได้ ก็ไม่สามารถถอดอิทธิพลทางวัฒนธรรมอินเดียที่ ขอม มองโกล รับมาจากการอินเดียอีกทั้งออกไปได้โดยเด็ดขาด พ่อค้าและนักแสวงโชคจากอินเดีย ซึ่งเป็นมูลเหตุโดยอ้อมที่นำเอาความรู้ทางวรรณคดีเข้ามาโดยที่ไม่ได้ตั้งใจ อย่างเช่น ไทยรับเอาเรื่องรามายณะมาเป็นรามเกียรติ ก็มีข้อสันนิษฐานว่า พ่อค้าและนักเดินทางของอินเดียที่น่าจะเป็นกลุ่มพาหนะสำคัญกลุ่มนั้นที่ถ่ายทอดเรื่องราวด้วยวรรณคดีเล่มนี้มาสู่คนไทย

¹ จันทร์ดี ภักดีรัตน์, ประวัติศาสตร์ไทยตอนต้น, (พะนัง : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518), หน้า 17.

² เดิมเดียวแกน, หน้า 16.

นอกจากอิทธิพลของอินเดีย และจีนที่เข้ามายังไทยด้วยสาเหตุทางการค้าและการแสวงหาประโยชน์แล้ว ยังติดต่อค้าขายกับเปอร์เซียมาแต่โบราณก่อตั้งประวัติศาสตร์ในศิลปะเจ้าอาหรับหลักที่ 1 ก่อตั้ง ตลาดปะนา ซึ่งปรากฏว่าเป็นภาษาเปอร์เซีย มาจากคำว่า บาร์扎ร์ (BARZAR) ซึ่งคำศัพดรากယอร์ช เซเดส์ ให้คำอธิบายว่า “ตลาดมีห้องແถว” คำว่าบาร์扎ร์ในภาษาเปอร์เซียก็แปลว่า ตลาดที่ตั้ง หรือแบบที่มีห้องเป็นร้านค้า

อันที่จริงหากเปอร์เซีย อาหารบ หรือมุสลิม ที่เราเรียกว่า “แขก” นี้ ได้เข้ามาติดต่อกับชนเผ่าทางด้านแม่น้ำและตะวันออกมานานแล้ว เป็นการติดต่อทางพาณิชย์กับประเทศต่าง ๆ ทั้งทางบกทางทะเล ได้แก่ จีน อินเดีย ลังกา และแหลมลาภู ในหนังสือ ISLAM IN CHINA ได้กล่าวว่าคนไทยในอาณาจักรน่านเจ้าบันทึกศาสนាឦิสلامเป็นส่วนใหญ่ ก่อนยอมเสียอาณาจักรแก่พระเจ้ากุบิลai ข่าน และในบันทึกประวัติศาสตร์ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ยังแสดงให้เห็นว่าศาสนาอิสลามเผยแพร่เข้ามายังอินเดีย และแหลมลาภูก่อนคนไทยจะอพยพลงมาจากญี่ปุ่น ในสมัยของพ่อขุนรามคำแหง นั้น ปรากฏว่าชาวคริสต์รวมราย นับถือศาสนาอิสลามกันอยู่เป็นจำนวนมากแล้ว

บรรดาพากนุสลิมที่ตั้งรกรากอยู่แล้วในกรุงศรีอยุธยา ย่อมสืบทอดสายมาในสมัยอยุธยา ด้วย มีหลักฐานเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมุสลิมเหลืออยู่น้อยมาก หลักฐานที่เป็นวัตถุโบราณ เช่น ภาพถ่ายร่องน้ำบนภาชนะที่พบในพระที่นั่ง ห้องน้ำในวัดพิมาน ฯ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เช้าใจเป็นภาพของชัตติร์เจารังชีบในราชวงศ์ไม่ถูก (MUCHAHL) แห่งอินเดียที่เป็นชัตติร์ร่วมสมัยกับสมเด็จพระนราธิราษฎร์ (พ.ศ. 2200-2231) ดิเรก ฤลติริชัยสวัสดิ์ กล่าวว่าหากภาพนี้ใช่ของชัตติร์เจารังชีบก็จะเป็นของชาติอุต्तิสัมภានแห่งราชวงศ์เคาะฟะวี เพราเวชสมัยตรงกับเมืองติดต่อกับสยามเดิมพระนราธิราษฎร์ด้วย นอกจากนี้ยังพบเครื่องของชาติอุตุสัมภานี้ที่ทำกันในประเทศไทยเช่นเดียวกัน เช่น ร่องน้ำในวัดพระบรมราชานุสาวรีย์ ในรัชกาลพระเจ้าชัยนุสยาบีดิน (พ.ศ. 1965-2017) ในกรุงพระบรมราชวรวิหารและวัดราชบูรณะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งสร้างในสมัยแห่งนิพัทธ์ราชาธิราชที่ 2 (พ.ศ. 1961-1977)

นอกจากหลักฐานทางโบราณคดี ตามประวัติศาสตร์ยังปรากฏว่ามีชาวมุสลิมเข้ามารับราชการในสมัยกรุงศรีอยุธยาอยู่หน้าหลายคน เช่น หลวงศรียศ ในสมัยพระบรมไตรโลกนาถ พระยาจุฬาภรณ์ ในสมัยพระนราธิราษฎร์ นอกจากนี้ยังมีพระคริมนิราช หลวงศรีกิริยาน เป็นต้น ซึ่งเป็นตำแหน่งอยู่ในทำเนียบขุนนางว่าเป็นแขกอิสลาม

ค้าว่า อุหาราชมนตรี ซึ่งเป็นตำแหน่งผู้นำมุสลิมให้ข้อปฏิญาติด้วยศาสนาอิสลามแก่กรรมการศาสนา กระทำการที่กษัตริย์ทรงบันทึกไว้ในประวัติมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา ในทำเนียบศักดินาของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถมีตำแหน่งขุนนางซึ่งในชื่อหนึ่ง เรียกว่า “กรมท่าขวາ” มีพระจุฬาราชมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายแขกอยู่กับ “หลวงไชยวีกราชศรี” หัวหน้าฝ่ายจีน พระจุฬาราชมนตรีก็ได้มีบทบาททางประวัติศาสตร์ เช่น ออกต้อนรับชาวอังกฤษที่เข้ามาติดต่อกับไทย สมัยพระเอกาทศรี ในฐานะเป็นเจ้ากรรมท่า หัวหน้าที่ติดต่อกับชาวต่างประเทศในสมัยสมเด็จพระนราธิราษฎร์ได้

เป็นกองหมุนในการรับฟังเชิงราชสมบัติจากพระยาครรภุธรรมราชา เข็มสายพระยาจุฬาราชมนตรีก์ได้สืบท่องมาจนถึงสมัยรัตนโกสินธ์

นอกจากมีบันทึกทางด้านประวัติศาสตร์แล้ว ยังมีชาวป่อร์เชียซึ่งมีบันทึกทางวรรณกรรมด้วย ได้แก่ แบบป่อร์เชียผู้หนึ่งชื่อ บุนกัลยานตี ได้เรียนเรียงหนังสือนิทานอิหร่านราชธรรมหรือ นิทาน 12 เที่ยม ความพระเจ้าบรมโกศ เมื่อ พ.ศ. 2295 เป็นหนังสือเกี่ยวกับราชธรรมของพระเจ้า แผ่นดิน สมเด็จพระยาต่างๆ ทรงประทานความเห็นเกี่ยวกับนิทานอิหร่านราชธรรมว่า “มีด้วย เนื่องในพหุควรควรร่วม ณ ที่อกราชพัฒน์คืนสักดิ์พระนราชนมหาราช พระเจ้าแผ่นดินป่อร์เชีย ได้แต่งราช- ชุดเข้ามายังไทย โดยประดิษฐ์ให้เกิดขึ้นต่อหนังสือพระนราชนม์ ให้เข้าไว้ต่อหนังสือต่อหนังสืออื่นๆ ที่รัชศักดิ์ชามเกิดขึ้นต่อหนังสือสักดิ์ต่อหนังสือเชื้อรัชศักดิ์ คงจะพากูบนาอลาจารย์ที่ชื่วนาย ศาสตราและขันนบธรรมเนื่องจากประเทศป่อร์เชียมาด้วย บางท้องที่นำหนังสือเรื่องนี้เข้ามา และ สักดิ์พระนราชนม์ฯ โปรดให้แปลออกเป็นภาษาไทยในครั้นนั้น เหตุที่หนังสือเรื่องนี้ว่าด้วยราชธรรม เป็น สำคัญ ไม่ได้เกี่ยวกับศาสนาอิหรักษา ไว้เป็นแบบฉบับเดิมมา”¹

ด้วยข้อความดังกล่าวแสดงว่า เพราเวเหตุว่าหนังสือเดิมนี้ได้เป็นเรื่องศาสนา จึงโปรดให้รักษา เป็นแบบแผนสืบท่องมาได้ มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลายตอนที่กล่าวถึงศาสนาอิสลามถูกกีดกัน มาก เช่นในสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ มีเจ้านายแขกผู้หนึ่ง (พระยาเพชรพิชัย) ต้องการสามเดือน ไปมั่นสักการพระพุทธศาสนา พระเจ้าอยู่หัวจึงคำรับถว่าเป็นแขกมิควรไป ถ้าทั้งเพดานยกมาเข้าเริตใหญ่ จึงจะให้ตามเดือน ซึ่งพระยาเพชรพิชัยก็ได้ยอมรับศักดิ์เป็นพุทธศาสนิกชน² และในสมัยพระเจ้ากรุง- ธนบุรี ก็มีประกาศฉบับหนึ่งปรากฏในประชุมพงศาวดารภาคที่ 38 เรื่องห้ามมิให้ไทยและมอญเข้าเริต และนับถือศาสนาพราหมณ์หมายมัตต์

อย่างไรก็ตาม หนังสือนิทานอิหร่านราชธรรม “ได้ตอกยอตามถึงสมัยรัตนโกสินธ์จนถึงปัจจุบัน นี้ด้วย

วรรณคดีอีกเรื่องหนึ่งที่เข้ามาพร้อมกับนักแสวงหาใช้ຄลากขาวต่างชาติคือ อิเหนาและ คาดถัง ซึ่งมาจากการบันหนึ่งที่หลังจากความ寥寥 ข้ารับไปใช้ในเข้าฟ้าหลังทุกๆ ขาดและเข้าฟ้าหลัง มองญา พระราชนิติในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศถ่าถวาย วรรณคดีจากชาวต่างด้วยเรื่องนี้ จึงเป็นบทละครในของไทยที่นิยมกันมาจนถึงปัจจุบันนี้

2. การศึกษาวรรณคดี

การศึกษาวรรณคดีเป็นมูลเหตุทางอ้อมอีกประการหนึ่ง ใน การรับอิทธิพลวัฒนธรรมจากต่างชาติ ประวัติศาสตร์การส่งความร่วงระหว่างชาติเท่าที่เป็นมา ไม่ว่าจะเป็นสังคมเพื่อประเทศราช แห่งความเพื่อป้องกันการรุกราน สังคมเพื่อเอกสารชื่อชิปไถก์ตาม ประเทศคุ้งสังคมมักถ่ายทอด อิทธิพลวัฒนธรรมจากฝ่ายใกล้เคียงหนึ่งเสมอ ความจริงไทยได้รับอิทธิพลจากต่างชาติโดยการถ่ายทอด

¹ สมเด็จฯ กรมพระยาต่างๆ ราชบุกุรา, “ต่างๆ” นิทานอิหร่านราชธรรม. (พงษ์นก : อธิการศักดิ์ญา), หน้า ๑.

² พระราชนิติในกรุงศรีอยุธยา, หน้า 20.

วัฒนธรรมมากกว่าจากการทำศึกสงคราม แต่ก็มีตัวอย่างหลายครั้งที่ซึ่งให้เห็นว่า การสังหารมันนั้นขัด "ได้แต่อิทธิพลทางการเมืองการปกครอง แต่ไม่สามารถสนับจัดอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรม ดังเช่น สังคมประภาคอิสระจากข้อมูลในสมัยสุโขทัย เมื่อได้รับข้อบัญชีและเอกสารแล้ว ไทยพยายามจัดอ่านจัดอิทธิพลของข้อมูลนี้ไป แล้วสร้างถักหินและความเป็นเอกลักษณ์ไทยของชาวสุโขทัยให้เด่นขึ้น ทั้งในด้านการปกครองแบบพ่อภักดี การทำศรี สร้างศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมแบบไทย จนกระทั่งการประดิษฐ์ตัวอักษรไทยขึ้นใช้แทนอักษรข้อมูลเมื่อ พ.ศ. 1826 โดยพ่อขุนรามคำแหง แต่จะเห็นได้ว่าเราไม่สามารถปลดออกวัฒนธรรมของข้อมูลนี้ ยังคงเดิมอยู่ได้เลย หลังสมัยสุโขทัยเป็นต้นมา วัฒนธรรมอินเดียทั้งทางตรงและทางอ้อมยังปราบปรามเพิ่มขึ้น เช่นการปกครองในระบบบุคคลหรือเทศาธิราช พระมหากษัตริย์เป็นสมมุติเทาแบบอินเดียและข้อมูล การมุกน้ำดักการค้า เก็บรักษาภูมิภาคเก็บภาษีอากรเหมือนเดิม ศิลปกรรมสถาปัตยกรรมแบบข้อมูลและอินเดียปราบปรามโดยแพรวทลาย ไทยยึดเอาภาษาบาลีตั้งแต่ต้นสกุลและเขียน มาใช้ในภาษาไทยอย่างแพรวทลาย และถือเป็นภาษาชั้นสูง วรรณกรรมที่แต่งขึ้นในภายหลังนั้นศิลปะการแต่งตัวของภาษาชั้นสูงเหล่านี้ นอกจากนี้ อิทธิพลทางศาสนาพุทธ ศาสนาพราหมณ์และศาสนาเชนจูจากอินเดีย เข้ามาประสมปนเปกันความเชื่อผูกสาย (ANAMISM) ความคิดดังเดิมของคนไทยและมีอิทธิพลอย่างมากมายต่อวิถีชีวิตของคนไทยด้วย

หากศึกษาอุปราชวัติความสัมพันธ์ของไทยกับต่างชาติ ในแง่ของการศึกษา พบว่าอย่างที่นำเสนอใจครั้งหนึ่งว่า การสังหารมาระหว่างไทยกับเขมรา บังเป็นเหตุให้เรารับอิทธิพลศิลปะด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศิลปะการแสดงจากเขมราเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งอิทธิพลต่อการศึกษาทางประวัติศาสตร์ว่า ในสมัยสุโขทัยพะรำมาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าสุ่งข่อง) ในตอนแรกจะตั้งอาณาจักรศรีอยุธยาเป็นอิสระจากสุโขทัยนั้น ได้ทรงทำพะรำราชในศรีกับพระมหากษัตริย์ข้อมูลเป็นที่เรียบร้อย แต่เมื่อทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นอิสระจริง ๆ เมื่อ พ.ศ. 1893 เกิด "ขอมแปรพักตร์" จึงโปรดให้พะรำราเมศวร ราชโ/oras นำทัพไปปราบปาราม และให้สมเด็จพระบรมราชាឨิรราชยกกองทัพไปปะช่วย ซึ่งการรบได้ชัยชนะและภาคต้องขออาสาภัยพุชชาเข้ามานั้นพระบรมราชินีเป็นอันมากในภาคตะวันออก คาดคะเนว่าไทยคงได้ก้าวต่อไปนักปาราชญ์ราษฎร์ พระมหาจารย์ สถาปนิก ช่างฝีมือ ช่างศิลปะและพากศิลป์เป็นประเทาต่าง ๆ มาด้วย เพราะบะรักภูมิว่าตั้งแต่สมัยนั้น เรายังมีภาษาและชนบทนิยมแบบข้อมูลอย่างเดียวเกิดขึ้นในราชสำนัก มีสิ่งก่อสร้างแบบข้อมูลในไทยที่อีกมากในสมัยอยุธยา เช่น พระสถูปปูรุปทรงต์ ในวัดพุทธไชยวารค์ วัดพะรำรา และวัดราชบูรณะในพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น

มัลคอร์ม แมคโคโนลด์ ข้านหลวงใหญ่อังกฤษภาคเหนือเชียร์ลีย์ ซึ่งประจำอยู่ที่สิงคโปร์ กล่าวว่าเป็นเพื่อนรักกับท่านสิหุ ได้เขียนถึงเรื่องกองทัพไทยสมัยพระบรมราชาริชาราชไปต่อได้พระบรมครหดวังของเขมรเก่า ว่า

"เก็บจะในทันทีที่พวกไทยจะออกกองทัพออกอาณัตกรรม พวกไทยได้นำอาวุธปืนมาที่ศรีลังกา ได้เป็นจำนวนมาก ไปยังกรุงศรีอยุธยาด้วย ตามที่พระเจ้าลิขมุได้บอกข้าพเจ้าว่ารวมทั้งได้นำอาณาจักรของหลวงไปด้วย" และยังอ้างไว้ตามคำบอกเล่าของสิทธุอักกี้ด้วยว่า เมื่อไทยมีด้วยกันครบ เมื่อ 500 ปีมาแล้วนั้น ได้นำอาณาจักรหลวงของตนมารเข้ามาเป็นแขกอยู่ พร้อมทั้งอาวุธปืนมีค่าอื่น ๆ คดเคซาระห์ของเขมรจึงคงเป็นคนแนะนำภูศิลป์ในราชสำนักกรุงศรีอยุธยา และคนไทยได้ทำให้เรื่องราวตำนานทางนาฏศิลป์ของเขมรเจริญรุ่งเรืองสืบมา

การแสดงที่เห็นได้ชัดว่าได้รับอิทธิพลจากข้อมูล เกี่ยวกับการคึกค้านรัฐ ซึ่งมีหลักฐานปรากฏเป็นครั้งแรกว่ามีการเล่นในสมัยพระรามาธิบดีที่ 2 (หลังจากไทยได้นครรัตน์เป็นเวลา ๖๕ ปี) มีปรากฏในพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐว่า “กกราช ๘๕๙ มะโรง ศก (พ.ศ. ๒๐๓๙) ห่านประพฤติการนบถจ่าวพืช พระองค์ท่านแต่ให้เด่นการคึกค้านรัฐ” ซึ่งหมายถึงว่า เมื่อสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ทรงเครื่องพระชนม์พระราชทาน ๒๕ ทรงถือเป็นแบบอยู่เพศ โปรดให้จัดงานฉลองพิมพ์พระชนม์พระราช เป็นงานพระราชพิธีใหญ่ และโปรดให้มีการเล่นตักค้านรัฐในงานนี้ด้วย การเล่นตักค้านรัฐคืออย่างไร นายธนิต อุญไพร “ได้อธิบายไว้ในหนังสือ “ใบอนุญาต” ว่าเข้าใจว่าเป็นการเล่นอย่างเดียวกับ “ซักนาคคึกค้านรัฐ” ตามที่มีกล่าวในกฎหมายเดียรบานลสมัยกรุงศรีอยุธยา ตอนกตัญถึงพระราชพิธีอันทรงภาคเชิง การเล่นซักนาคคึกค้านรัฐในพระราชพิธีนั้น คงได้แบบอย่างมาจากการที่พนักสะพาน ๒ ข้างทางเข้าสู่กรมทัมที่ทำเป็นรูปพระภานุภาค ๗ เดียวทั่วทิมาน มีรูปเกวตและอัญเชิญรัชนาคคึกค้านรัฐที่ประดับเป็นแบบอย่างอยู่ ศิลปะนั้นแบบนี้ปรากฏชัดอยู่แล้วว่า ได้แบบอย่างมาจากอินเดียก่อนแล้วมาสร้างเป็นแบบของ เข้าใจว่าการเล่นตักค้านรัฐหรือซักนาคคึกค้านรัฐจะเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งหรือส่วนมากของ naukrat ศิลป์ไทยชนิดหนึ่งที่เรียกว่า “ใบอนุญาต” ทั้งนี้มีข้อบันทึกว่า “องค์รัตน์ต้องการของใบอนุญาตเป็นประกอบด้วยว่า ใบอนุญาตอิทธิพลเรื่องนี้จากเชียงรายที่พระบรมราชานิเวศน์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร์เจ้าอยู่หัว ว่า

"บ้ำเจ้าขอมสักดิษความเห็นส่วนตัว ด้วยนิสัยงานด้วยเครื่องถังก็ยังไม่ดีในสังคม ไทยเราถูกห่นอ้อ ในชั้นล้วนที่จะสังคมกรุงศรีและกรุงศรีทัน คือ รู้สึกอยู่ที่ไหนบุณฑ์นั้นแต่พื้นที่ทางใต้ไทยเราเพ่งอยู่แต่ในภูมิ แม่น้ำ แต่ถ้าหากที่ทางใต้ก็ต้องอยู่ที่นั่นไม่ได้ เช่นนั้นถักษ์คงต้องบ่นให้เรื่อง ข้าพเจ้าควรจะสอน ดูความรู้บ การะและศพต่าง ๆ ท่านมีสอนประเทศ ที่เห็นเข้าใจว่าไม่ใช่อาชญากรรมที่นั้น เพราะถ้าหากกับนั้นบุณฑ์ก็ไม่ ติดตามบ่องกอกกันปานไร หากจะพิจารณาอยู่บ้านก็แยกออกจากกันนี้เพื่อความอ่อนน้อมถ่อมตนของบ้านกว้าง และบ้านที่มีหนวด คลื่นไฟฟ้าและดีท์ชั่นมาก ยืนได้รับเป็นคนอย่างดู ๆ และต้องไปโภคนด้วยน้ำหัวมีเดนมาก ๆ ที่เห็นเพียงพอ ท่านนี้ เมื่อทราบแผนไว้ไม่ใช่ความอาจง่ายที่สอนประเทศแล้ว จึงหันมาตรวจสอบดูว่า ที่เห็นได้อึดกว่าใน ที่ ตนเดินต่อมาเดิมเช่นเดิม จึงเริ่ง "บ้านอ้อ" ถักษ์ก็ขอขอนั่นขอหนาแนก หนรำดึงจะเก็บกับน้ำครุเดิน เนินรือกหัวศรีบันน่อไว้รอชิง เป็นพากหรืออันที่ร ด้วนพากหัวศรีที่เก็บอยู่ในหัวเมื่อตอนที่สอนประเทศเดิน ขึ้นพากอธิบายไว้ให้รับฟังบ้างเพื่อที่เห็นอ่อนน้ำใจนี้ เนินรือกไว้ให้ลุก หรืออุดร ดูดหนาทดสอบผลกันว่าดี ใช้แล้ว

ANGKOR BY MALCUM MACDONALD (LONDON, 1958)

ผู้เสื่อมใจ คือ ลูกปืน ลูกปืนก่อความร้าย หรือ ภัยมีอยู่มาตุภัยศึกปีใหม่ (พระบรมราชโองการ : โรงพิมพ์ศิริพาร, ๒๕๑๖), หน้า ๙. (พระบาทเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธุ์ศิริพาร โปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์ในงานมงคลสมบูรณ์ปีใหม่ ๕ รอบ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๑๖)

เพ่านี้ เกี่ยงแต่ตัวและมน้ำที่เป็นพหานอญ คือ

1. มนุษย์และเทวานุ่งหางทรงสัมภับสนับเพื่อถือป่างแบบไทย บักซ์ชูงอกเขมารอย่างขอน ผ้ามีดกัน คือ ชายกระเบนที่ตัดกันไปและล่ออย่างไปหัวเหลือง ผ้าผุ้งบางไม่พอ จึงมาเป็นเอื้อคินหนึ่งต่างหากยกเว้นแทนชายกระเบน
2. ชฎาที่เรียกว่าชฎามนุษย์นั้น พิจารณาไว้ปุจจุราห์เห็นได้ว่ามีรูปเดียว คือ เป็นอ่อนบางลองพอๆ ไทย ที่ชฎายักษ์มีอยู่อุดตุริ่ง ๆ แต่ครั้นไปปุจจุปภาคพนกรรม (นครวัด) ก็พบชฎายอดอุดตุริ่ง ๆ นั้นอยู่ในวิหาร จึงเห็นได้ว่าบักซ์ชูงอกเขมารอย่างนั้นเอง
3. มนุษย์และเทวานุ่งหน้าไม่มีเคราเลย หากรู้มีก็แต่หนวดซึ่งเรียบเป็นอย่างพราบปากให้เท่านั้น ที่บักซ์ชูงอกหนวดเคราของกรุงรัง ดังปรากฏอยู่ที่กระหมกที่ปากและคางเป็นแผ่นหนา ๆ ทั้งสองฝ่าย ทั้งคิ้วกิ่งมาก คราวนี้ไปปุจจุปภาคพนกรรม จะเห็นได้ว่าผู้ชายทุกคนมีคิ้วคอก หนวดเคราออก หน้าตาโกลล์หัวใจนักบักซ์ชูงอกอันมาก
4. บักซ์ชูงอกท้าวพญาไตรชฎา แต่เสนาบักซ์ชูงอกส้าน มีแต่กรอบหน้าและศูรรำนาดา ครัวจุปขอมนกรรมคูกุกเห็นว่าตัวที่เป็นท้าวพญาไตรชฎา แต่ตัวเสนาข้ามผ้ามันวังบันดัดสันมีกรอบหน้าและศูรรำนาดาทุกคนเหมือนเสนาบักซ์ชูงอก

“โดยดังที่งานเหล่านี้ ข้าพเจ้าจึงขอความเห็นว่าบักซ์ชูงอกนั้นฟ้าอ่อนชื่อ “ขันเป็นคนที่เรนกลือด ขันเห็นเป็นข้าศึกเป็นแน่นแท้”

“อันนี้ บางทีจะมีก่าวนรับบากนจะร้องว่า ละก่อนขององค์พระศรีสัจฉิตร์ เจ้านครกัมพูชานั้น พระกันบักซ์ชูงอกท่องเชิงของ ไทยเรา หัวใจนักบักซ์ชูงอกที่เป็นอ่อนชื่อของเรา เนหตุ ใจนเรนรน อะนาคูกหัวใจนอง ให้เป็นบักซ์ชูงอก และซอกย่อง ไทยให้เป็นเทวากาลังนี้ใช้ร ข้าพเจ้าขอขอบว่า เหรอที่จะครองเจ้ากรุงกัมพูชา ให้ฟอยู่ทุกวันนี้ ในใจเบนบน แม้แบบไทย ถึงวิธีรักษ์เป็นแบบไทย แม้บันทอรังกิใช้ภาษาไทยในใช้ภาษา เชเมร หนะได้ เมื่อเจ้ากรุงกัมพูชานาอ่อนแบบละครบ ไทย ไปเล่น ก็อาจอย่างพอคุณเครื่องเหล่งทั่ว เพราะฉะนั้น จะว่าบานรชาตี้ ใจดูกหัวใจบุกขอมโนราณ ในการที่บักซ์ชูงอกเป็นขอนนหนาน ได้เด็ก”¹

จากข้อความข้างบนนี้ คงจะทำให้เข้าใจได้ว่า เราได้รับอิทธิพลจากเขมรในเรื่องการแสดง ตัวบ แต่ปัจจุบันกิตาม ไทยได้นำมาดัดแปลงให้ประณีตลงตามทั้งสิ้นท่าร่วม ความใหม่ระนาใน การ ร้อง จนต่อมา ศิลปะการแสดงนี้ได้แพร่หลายกลับไปบังปะเทศเพื่อนบ้าน เช่น เชนร พม่า ฯลฯ

3. การเผยแพร่ศาสนา

เป็นมุลเหตุประการสำคัญที่สุด ของการรับอิทธิพลจากอินเดีย เพราะศาสนาเป็นปัจจัยแห่ง ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และภารกิจมอยู่ในวิธีชีวิต ฉะนั้นมีอย่างเราเริ่มอิทธิพลทางศาสนา เรายังรับ

¹ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช “ภาคหลวง : ว่าด้วยนาฏศิลป์”, ศิรุณหรา มีพันธุ์พราชา ท้าวแสงปัน ปะรเมวตสุกานพิมพ์ (พระบรมราชโองการ, ๒๕๐๙), หน้า ๗๖-๘.

เอกสารนี้เป็นการขออนุญาตใช้ชื่อเรื่อง แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้ชื่อเรื่องในสิ่งพิมพ์โดยอ้อม ก็ทำให้เกิดความวุ่นวายในไทยรวมทั้งวรรณคดีชื่อไม่ใช่วรรณคดี พุทธศาสนาโดยตรง แต่แทรกความคิด ความเชื่อทางศาสนาอันเป็นภัยชีวิตของคนไทยเข้าไว้ เช่น ความเชื่อเรื่องกรรม เรื่องนรกสวรรค์ เทพเจ้าตามคติศาสนา เป็นต้น

การเผยแพร่ศาสนาที่เป็นมุลลัคัญ คือ การเผยแพร่พุทธศาสนายังดินแดนสุวรรณภูมิ หลังจากการกระทำสังคมนาฏพุทธศาสนาครั้งที่ 3 พ.ศ. 236 ในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช พระในคติปุลิธรรมะ องค์ประชานในการสังคมนา ให้ถวายคำแนะนำเพื่อพระเจ้าอโศกมหาราชว่า “ในอนาคตหาก พระพุทธศาสนาจะ ไม่ใช้ชื่อนอยในชนชั้นที่ป่า พระราชธรรมที่ควรไว้ฟุ่นในภายหลังให้ในศาสนา ร่วม เร้าความกันมากกว่าศาสนาที่ใช้หักผล” ดังนั้นพระองค์จึงได้ส่งคณะพระธรรมทูปออกไปประกาศ พระศาสนาบังคับเด่นชัด ฯ ในต่างประเทศ พระธรรมทูปไปไกลถึงอาฟริกานิสถาน ซึ่งเรียบ อีบิป์ และกรีก ฝรั่งชาติแรกที่นับถือพุทธศาสนา คือ กรีก พระอรหันต์ฝรั่งรูปแรกซึ่ง ใบหน้าธรรมรัก-ปิด พระพุทธศาสนาที่เผยแพร่เข้าไปทางตะวันตกไม่อายบังชื่อนอยได้ เพราะไม่ได้ตั้งหัวเมืองมาเป็น ปีกแผ่น แต่หลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ก็ถูกพากปรัชญาเมืองกรีกยอมรับว่าเป็นความคิดของ ตน แล้วสร้างลัทธิ トイอิคขึ้น ซึ่งสอนเรื่องกฎแห่งกรรม การเวียนว่ายตายเกิด การปฏิเสธพระ-เจ้า ส่วนการเผยแพร่พระพุทธศาสนาทางตะวันออกได้ผลสำเร็จมาก พระพุทธศาสนาบังชื่อนี้ต่อ มา ในจำนวนนี้มีพระไสยาสและพระอุตร gere ได้เดินทางมาบังคับเด่นที่เรียกว่า สุวรรณภูมิ หลังจากนั้นพระธรรมทูป ปรากฏว่าประชาชนบังคับความเชื่อมิส มีคนหนึ่งมีคนเข้ามั่นที่อ พระพุทธศาสนา และบังชื่อกอบูตรธิดาจำนวนอีกหลายพันนายพรหมเพศตัวบ

ความสำเร็จในการเผยแพร่พุทธศาสนาในครั้งนั้น ปรากฏให้เห็นในหลายชิ้น เช่น ประเทศไทยรับเยาวชนธรรมอินเดียไว้มาก ในฐานะสถานของเชมรแสดงอิทธิพลของศาสนาขึ้นอยู่ ในฐานะสถานในไทย เช่น พระปฐมเจดีย์ พระเจดีย์บรมพุทธ (Boro Budur) ในอินโดนีเซีย ล้วนเป็นเครื่องแสดงอิทธิพลพุทธศาสนาจากอินเดีย

ไทยก็รับเอาพุทธศาสนามาเป็นศาสนาประจำชาติ เดิมเรานับถือพุทธศาสนาในกิจกรรมทางบ้าน ศีกษาพระไตรปิฎกด้วยภาษาถันสกฤต เท็จจะเป็นพระไตรปิฎกจากเจ้าเมืองทั้งอโยธัยในบริเวณตอนใต้ของจังหวัด แม้ในส่วนแม่น้ำเจ้าพระยาเอง ขอมก็มีนับถือพุทธนิกายหมายาน ต่อมาในสมัยพ่อขุนรามคำแหง พระองค์ทรงอาราธนาพระธรรม พระเก典雅 พระมหาเถระ นำตัวที่ลังการวงศ์จากเมืองนครศรีธรรมราชมาประดิษฐามณฑลใหญ่ ต่อมาในสมัยพระยาติไทยปรากรถูกศึกษาเริ่กรักษา บ่มเพาะว่า ได้อาราธนาพระเก典雅ตัวที่ลังการวงศ์ท่านมาก่อนเมื่อ พ.ศ. 1905 คือ พระมหาครูวิศรัทธรรมชุตานุณีครูวัดลังการที่ปัจจุบันไม่เป็นข้าและพระเก典雅 อีกมากรอบ ศาสนาพุทธนิกายพื้นบ้านเผยแพร่

¹ เส็บ ชุมเกด, “อัมเพ็ต-ไก่ไข่แม่หาดาน” ถ่ายทอดเรื่องเล่าเชื้อ (กรุงเทพ : ศูนย์อนุรักษ์ภาษาไทย มหาวิทยาลัยปีเตอร์บะร์ก, 2515), (จัดพิมพ์เมื่อปี ๒๕๑๕ ในโครงการงานศึกษาพื้นที่ภาษาบรรยายอัมเพ็ต), หน้า 85.

พระในประเทศไทยเดิมใช้ครัวรามาก จนขนาดพระมหาธรรมราชาธิราชที่ 1 (พระยาตีใหญ) ทรงออก
หน้าชัย การศึกษาคัมภีร์พุทธศาสตร์ด้วยภาษาบาลีเริ่มขึ้นตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ก็ปรากฏวาระนักศึกษา
ศาสตร์ภาษาบาลี เช่น พระไตรปิฎก พระธรรมบชาติ หนังสือชาติ โถยะเหล่านั้นถือมหาชาติมีเป็น
ร้อย ๆ สำนวน

ไทยรับเอาพุทธศาสตร์มาเป็นศาสนาประจำชาติ แต่ในขณะเดียวกันก็มิได้ก็คันลักษณะ
อื่น ๆ เช่นศาสตราจารย์หรืออินฤทธิ์ ฉะนั้นจะเห็นว่าอิทธิพลของพุทธประชัญญา ธรรมระในพุทธ
ศาสตร์ หยังติดอยู่ไปในจิตใจ และมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยมากพอ ๆ กับความเชื่อ
ทางศาสนาอื่นๆ ดังจะเห็นได้ว่า นอกจากการสร้างปูชนียสถาน ปูชนียวัดถูกทางพุทธศาสตร์
แล้ว ยังได้มีการสร้างปูชนียสถานและปูชนียวัดถูกทางรับศาสนาอื่นๆ อีก ในสมัยพระมหาธรรมราชา
ที่ 1 ทรงประดิษฐานรูปพระอิศวร พระวิษณุ ไว้ในเทวสถาน ที่สร้างขึ้นที่ป่าม่วงดังว่า

- (51) ปีช้าง ณ วันศุกร์ ขึ้น...ค่ำ เดือนแปด บูรพาชาพนักหัตถกร
- (52) เวลารุ่งเข้าเมืองเดิจประดิษฐานรูปพระมหาธรรม เศรษฐ พระวิษณุ
- (53) ไว้ในหอเทวาตั้มมหาเกษตร ในป่าม่วงนี้.....
- (54) ตามส พระมหาณ หั้งหล่ายบูชาเป็นนิยม.....

ทั้งนี้พระราชาอินเดียที่อพยพเข้ามาในเมืองไทย นอกจากจะเป็นพากที่นับถือพุทธศาสตร์
แล้ว ยังมีสูญเสียบ้านถือศาสนาอื่นๆ ศาสนาพราหมณ์ ซึ่งเกิดขึ้นก่อนพุทธศาสตร์ ศาสนาที่ถือพระเป็น^{เจ้า}
เจ้า 3 องค์ พระนารายณ์ พระพรหม พระอิศวร การบูชาถือว่าองค์ใดมีอำนาจกว่ากันนั้นแตกต่างกัน
ไป ชาวอินเดียที่เข้ามาในประเทศไทย เห็นจะเป็นพากที่นับถือพระนารายณ์ (ไวษณพนิกาย)
และพระศิริ (ไควนนิกาย) เป็นใหญ่ เพื่อว่าเรื่องราวที่ชาวอินเดียเหล่านี้นำเข้ามาถูกคุณไทย
นักเป็นเรื่องธรรมเนียมพระนารายณ์ เช่น เรื่องรามายณะ มหาการคต ซึ่งกล้ายเป็นวรรณคดีเอก
ของไทยในภายหลัง

ความเชื่อของคนไทยเกี่ยวกับศาสนาพุทธและศาสนาอื่นๆ จำกันเดิมันนี้ มีบางอย่างเปลี่ยน
แปลงไปให้เข้ากับความเชื่อพื้นฐานตั้งต้นของคนไทย อย่างเช่น การเชื่อถือผีเสียง นางไม้ ผีบ้านดี
เรื่อง พระภูมิเจ้าที่ ไปพร้อม ๆ กับบูชาพราหมณ์ ในทางประชัญญา ก็ยอมรับความคิดเรื่อง
นิพพาน เรื่องไตรลักษณ์ คือ ทุกอย่างจะเป็นสิ่งที่มีอยู่ในโลกแห่งธรรม ไปพร้อมกับเรื่องราวด้วยค.
เชื่อว่าตายแล้วเกิดใหม่ ความเชื่อที่ปัจจุบันเหล่านี้แสดงไว้อย่างเด่นชัดในวรรณกรรมไทย
เช่น ไตรภูมิพระร่วง พระราชนิพนธ์พระมหาธรรมราชาที่ 1 พระองค์ทรงสอนพระทัยศาสนาอย่าง
ลึกซึ้ง ทรงศึกษาคำรับคำทางศาสนาทั้งของพุทธและของพราหมณ์ ทรงรับรู้พระไตรปิฎกแยก
ภาษาและเชี่ยวชาญคัมภีร์ศาสนาพราหมณ์และศาสนาอื่น ๆ อีกด้วย หนังสือเล่มนี้จึงมิได้เป็นหนังสือที่
แสดงถึงพุทธศาสนาเพียงด้านเดียว

หากแต่แสดงอิทธิพลความเชื่อทางศาสนาอื่นๆ

อยู่ด้วยอย่างมาก เช่น เรื่องเทพเจ้าต่าง ๆ ที่กล่าวถึงในไตรภูมิพระร่วง ล้วนเป็นเทพเจ้าในศาสนาชินศุหั้งสัน ความเชื่อในเรื่องการแบ่งอาชญาของโลกเป็นกับปีกับปี การสร้างโลก การทำลายโลก นรกร-สวรรค์ ฯลฯ อิทธิพลของการแบ่งน้ำวรรณคดีสมัยอยุธยาตอนต้นแสดงให้เห็นอิทธิพลความเชื่อในศาสนาชินศุหั้งสัน เช่น นอกจากนี้ในบทให้คู่รู้ของวรรณคดีไทยหลายเล่มได้อ้างถึงเทพเจ้าและเทวดาต่าง ๆ ในศาสนาชินศุหั้งสันไปกับพระพุทธศาสนา

การรับพุทธศาสนาจากอินเดีย มีผลการควบคู่กับการเปลี่ยนผ่านท้องถิ่นด้วย เพราะพุทธศาสนาใช้จีวรรูปเรื่องเดียวกับในพระคริสต์ศาสนาท่านนั้น ทางหัวเมืองหนึ่งอพิมานสถานนาไทย เป็นแหล่งศึกษาภาษาอินเดียและศูนย์กลางของพุทธศาสนาที่สำคัญยิ่งในราชอาณาจักรธรรมที่ 20 ในสมัยพระเจ้าติโลกราช กษัตริย์องค์ที่ 11 แห่งราชวงศ์มังราย ปักกรองสถานนาไทย มีการสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่ 8 เมื่อ พ.ศ. 2020 ซึ่งหลังจากนั้นทำให้เกิดวรรณกรรมศาสนารื่นเรียง เรื่อง วรรณกรรมเหล่านี้เป็นภาษาบาลีด้วยตัวหนังสือขอม เนื่องจากเป็นตัวภาษาบาลีหรือมีตัวอักษรเป็นเช่นที่สอนเดิมพระบรมวงศ์เชอกรัมพระยาตั้งราชานุภาพทรงอธิบายไว้ในหนังสือสังคีติวงศ์ ฉบับสมเดิมพระวันรัตน์ รัชกาลที่ 1 ว่า “เกตุจากกรุงที่ไทยเรารู้ว่าที่สังก้า หม่า นอญ เป็นรัฐบาลภาษาตามอักษรเดิม ซึ่งเรียกว่าภาษาขอม (พื้นฐาน) ก็อต ไม้อ ที่พระอรหันตรสวางก หมายความว่าภาษา ไตรปิฎกอันเป็นหลักของพุทธศาสนาไว้ทันทีพระอรหันตรสวางก ให้ท่านสังกานาไว้เป็นภาษาแม่ ไม่มีปลูกเป็นภาษาใหม่เพิ่มอีกเดียวเดียว ซึ่งมันก็อธิบายภาษาขอม ให้เป็นภาษาแม่ ไตรปิฎกเป็นภาษาใหม่เพิ่มอีกเดียวเดียว ไตรปิฎกเป็นภาษาอีก พระธรรมวันนี้ของพระพุทธเจ้าที่หันติอุทกทานาสักดิ้นยังเห็นว่า ล้านปีต่อมา ไตรปิฎกเป็นภาษาอีก พระธรรมวันนี้ของพระพุทธเจ้าที่หันติอุทกทานาสักดิ้นยังเห็นว่า ล้านปีต่อมา ไตรปิฎก ประทัดให้พระศาสนาอยู่ร่วงเรื่องก็ต้องมีพระธรรมนี้เป็นเครื่องบรรณาธิการในประเทศไทยนั้นแล้ว ที่นี่นั้นรักษาความเป็นอิรักกอกันไว้ต่อไป พระธรรมนี้เป็นพระธรรมที่หันติอุทกทานาสักดิ้นยังเห็นว่า ล้านปีต่อมา ไตรปิฎก ประทัดให้พระศาสนาอยู่ร่วงเรื่องก็ต้องมีพระธรรมนี้เป็นเครื่องบรรณาธิการในประเทศไทยนั้นแล้ว ที่นี่นั้นรักษาความเป็นอิรักกอกันไว้ต่อไป”

คงเหตุนี้วรรณกรรมศาสนานาไทยจึงได้เด่งด้วยภาษาอินเดีย ซึ่งท่องมาได้แปลเป็นภาษาพื้นเมืองและภาษาไทยภาคกลาง แต่ก็ยังมีอักษรหลายเล่มที่บังเอิญมีลักษณะคล้ายกัน เช่น นังคัลลอกที่เป็น งานเขียนเอกสารของท่านศิริมังคลาจารย์ ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยภาคกลาง 3 ฉบับ คือ

1. ฉบับพระครูศรีปัญญา มุนี (อ่อน) แบบ ซึ่งแปลอย่างรวดเร็ว เนพาณิการที่อ้างถึงในเรื่องนั้น ๆ

2. ฉบับแปลในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มีพระลงพระชนม์ 19 รูป และราชนิกิจ 1 ห้าม รวมเป็น 20 ช่วยกันแปลเรียนเรียงและเข้ารับให้ถูกต้องตามอธิการกากับที่ผู้ร่วมในการแปลได้แก่ สมเด็จพระสังฆราช, กรมหมื่นนุชชิริไนรรถ, พระพิมลธรรม, พระพุทธไชย-

¹ อ้างถึงใน บพิ. พะยอมย์ ประวัติวรรณคดีภาษาไทย (เรียกใหม่: มูลนิธิ ศ. บพิ. ศุภ ชุมแสง ณ อยุธยา, ๒๕๑๒), หน้า ๑๗.

อาจารย์ พระพารหมุนี พระเทพบุตร เป็นต้น

๓. ฉบับแปลของนายเกษม บุญศรี แปลเก็บความในมองคลังปืนมาเรียบเรียงโดยคลอตไม่ตัดต่อ คุรุสภាធิพิมพ์ เมื่อ พ.ศ. 2507 ให้ชื่อใหม่ว่า พุทธมนกอ

นอกจากนี้ก็มี ตามเก่าวังศ์ (พงศ์พราวนะจามเทวัติองค์กรล้ำยุน และประวัติศาสตร์) ผู้แต่งที่พระโพธิรังษี แปลเป็นภาษาไทยในสมัยรัชกาลที่ ๖ ขึ้นก่อนมาลีปีกรกต ผู้แต่งก็คือ พะรัตนบัญญาเตชะ แปลเป็นภาษาไทยครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ ๑ ต่อมา นายสุธรรม พันธุรังษี แปลอีกครั้งเมื่อ พ.ศ. 2473-4 และ ร.ก.แสง นนวิตร แปลเป็นครั้งที่ ๓ ในรัช พ.ศ. 2500 รัตนพิมพ์ ของพระพารามราชบัญญาณี และ ปัญญาสาคร ก ที่รู้จักกันแพร่หลาย

นอกจากภาษาจะเป็นเหตุให้รับอิทธิพลทางวรรณกรรมแล้ว บังเป็นสาเหตุให้เรารับเอาอิทธิพลทางภาษาจากอินเดียเข้ามาใช้ในภาษาไทยด้วย ภาษาที่ว่าคือภาษาบาลีและสันสกฤต ทั้ง ๒ อิ่มที่เข้ามาร่วมกับการรับภาษาและอารยธรรมอื่น ๆ ของอินเดีย ภาษาบาลีเข้ามา ๒ สาย คือ สายแรกมาพร้อมกับชาวพราหมณ์ทุนนาพุทธศาสนาฝ่ายพินยาณจากอินเดียเข้ามาในศรีวราษฎร์ สายที่สอง คือเมื่อรับพุทธศาสนาฝ่ายพินยาณแบบถึงกาวงศ์ในสมัยสุโขทัย ส่วนสันสกฤตนั้นเข้ามา ๓ สาย คือ เรารับพุทธศาสนาฝ่ายมหาชนจากเจ้าเมืองครังเรายังอู่บูรีเวณตอนใต้ของเจ้ามหาชนใช้ภาษาสันสกฤตเป็นภาษาหนังสือของตน เราจึงรับเอาภาษาสันสกฤตเข้ามาด้วย สายที่สอง เมื่อเราลงมาอยู่ที่นี่แม่น้ำเจ้าพระยา ได้ติดต่อกับพากชน ซึ่งนับถือพุทธศาสนาฝ่ายมหาชนและศาสนาพราหมณ์ฝ่ายศิวะ ถือสายหนึ่งคือได้รับพุทธศาสนาฝ่ายมหาชนที่เพร่เข้ามายังอาณาจักรศรีวิชัย เราจึงรับภาษาสันสกฤตมาใช้และใช้มาก่อนนาถ เมื่อรับภาษาบาลีจากลังกา ก็รับใช้บ้างเป็นไทยบ้าง แต่ไม่มากเท่าสันสกฤต ข้อนี้จะเห็นได้จากคิลลาร์กุลมัลตุไหบและวรรณคดีสมัยบุรุษฯ¹

4. การถ่ายทอดชนบประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ

ชนบประเพณีและพิธีกรรมจากอินเดีย เช่น มงคล ครอบนา เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของคนไทย ความเชื่อและความคุ้มคายต่อชนบประเพณีเหล่านี้แทรกอยู่ในวรรณกรรมไทยในอดีตหลายเล่ม เช่น พระราชนพิธีสืบสองต่อหน ปรากรอยู่ในหนังสือ หลวงศรีนรา นิราศ เสด็จประพาสรา โภค นิราศต่อหน พระราชนพิธีสืบสองต่อหน เป็นต้น คำนิยมในการประพฤติปฏิบัติของสตรี ปรากรอยู่ในสุภาษิตสอนหนอยู่ กถุណดาสอนน้องคำลันท์ ตัวรับหัวศรีอุหอักษร คำสอนอันแสดงคำนิยมของสังคม ดังปรากรอยู่ในสุภาษิตพระร่วง โคงโอกนิด พาลีสอนน้อง กควรสอนพระร่วง พิธีกรรมความเชื่อต่าง ๆ เช่น โถกการเช่นน้ำ พิธีถอยน้ำข้าง ทำให้เกิดวรรณกรรมประเภท ลัพท์ หรือ กպั้งขับไฟ คุณภูสังเวกอ่อนห้าง หล่ายฉบับ

¹ อัลลาร์กุลมัลตุ “ภาษาและวรรณคดีอินเดียกับไทย”, สารบรรณอินเดีย, หน้า 114.

๕. การถ่ายทอดศิลปะการแสดงจากท่างชาติ

การถ่ายทอดศิลปะการแสดงจากท่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอินเดีย เป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้เราเรียนรู้เรื่องราวศิลปะท้องถิ่นที่ต่างชาติเข้ามาร่วมด้วย ในฐานะที่เป็นบทชี้ใช้สำหรับการแสดง ศิลปะการแสดงจากอินเดียมีทั้งที่รับมาโดยตรงจากอินเดีย และโดยอ้อมโดยถ่ายทอดจากชาติอื่น ๆ ที่รับจากอินเดียแล้ว เช่น เบบรา ชาวา มลากู อินเดียเผยแพร่ศิลปะการแสดงของตนไปยังชาติต่าง ๆ หลายชนิด ได้แก่ การแสดงหนัง ทุ่น โขนและละคร เรื่องที่นิยมน้ำมาแสดงก็มักจะนำมาจากวรรณกรรมชั้นสูงที่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายของคนไทย โดยเฉพาะเรื่องรามายณะและมหาภารตะ เรายังรับเอาทั้งศิลปะการแสดงและวรรณคดีที่ใช้เป็นบทการแสดงมาพร้อม ๆ กัน ศิลปะการแสดงประณภาพต่าง ๆ นี้คงจะเข้ามานิสัยกรุงศรีอยุธยา เพราะในสมัยอยุธยาทั้งบังไน้มีมหราชบันพิงค์ต่าง ๆ เหล่านี้ เข่น หนัง มามาดในสมัยพระบรมไตรโลกนาถ ดังปรากฏในกฎหมายพญายรบนาถ เรื่องที่นิยมเล่นหนังศิลป์ ดังจะเห็นว่าตัวหนังที่ถักขึ้นเป็นตัวละครที่อ้างหนืดอยู่ปัจจุบัน มักเป็นตัวละครในเรื่องรามเกียรตีและบังมีบทพากย์หนังเรื่องรามเกียรตีจากกรุงศรีฯ เหลืออยู่ นอกจากเรื่องรามเกียรตีในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มีวรรณคดิ์เล่มหนึ่งแต่งขึ้นตั้งใจให้เป็นบทเล่นหนังศิลป์เรื่อง ‘มนูกาโยกค้าหันท์’ ทุ่น มีหลักฐานปรากฏในหนังศิลป์ ปุณโณวากค้าหันท์ แห่งในสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ว่ามีการเล่นทุ่น¹ เป็นทุ่นตัวใหญ่เก็บบนเตาคน เด่นเรื่องแบบละครใน อย่างในพระราชนิพนธ์เรื่อง อิเหนารัชกาลที่ ๒ ตอนชั้งงานยกเชกอิเหนานุษากำมีการแสดงทุ่น เด่นเรื่อง “พระรามคัลจ์วนา ลีดา บ่าษาปลอกผ้าอุบกการ” ทุ่นใหญ่ของพากย์เล่นมายาจั่งสมัยรัชกาลที่ ๖ กรมพระราชวังบวรสถานมงคล จึงเริ่มนำทุ่นจัดเข้ามาระหว่างเรื่องพงศาวดารจัน พอยตอนปลายรัชกาลทุ่นกระบอกเริ่มนี้ ล้วน โขน ละคร มามาดในสมัยเด็จพระนารายณ์มหาราช ดังปรากฏในจดหมายเหตุของลากู แมร์ว่าเป็นศิลปะการแสดงของชาวกรุงศรีอยุธยา เราเมืองไทยพากย์โขนเรื่องรามเกียรตี ฉบับกรุงศรีฯ และเรื่องที่เป็นฉบับฉบับใหม่มีการปรับปรุงแก้ไขในสมัยรัชกาลที่ ๑ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ศิลปะการแสดงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เราเรียนรู้เรื่องราวศิลปะท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องรามเกียรตี ซึ่งเป็นที่นิยมมากสำหรับการแสดงทุกประเภท การรับเข้ามารังสรรค์ศิลปะการแสดงและวรรณคดีของไทย มีการประดิษฐ์รูปแบบต่างๆ ตามความต้องการ ดังครั้ง ตามสมัยของไทย และยังแต่งบทละครขึ้น อิหมากนายน หั้งที่รับฟังเรื่องรามา หั้งที่จัดนาการขึ้นเอง ซึ่งในลักษณะอย่างหลังทำให้ใกล้เคียงจน

¹ ปุณโณวากค้าหันท์ ก่อการไว้ร้า

ฝ่ายทุ่นก็ต้องไฟ

ศิพกตัวละครใหม่ในครม

ชุมชนพระไโคดม

ท้าพระมหาต្រรษณารักษ์

เรื่องเรื่องพระไอยบล็อก

ชาเรศท์พนมพะ

ฉบับต้องนุกนุก

อธิราชหัวอุรุราเบง

แบบไม่รู้ว่าเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นเอง ใช้ตัวบล็อกมาจากวรรณคดีต่างชาติ เช่นบทละครพุดคำอันที่เรื่อง มักหนะพาชา พราภานนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวราชกาลที่ ๖ เป็นต้น

๘. "การเมือง" หรือ ถูกโภน่ายในด้านการปกครอง

สาเหตุค้านนี้มองเห็นไม่คืบชัด เพราะมีเรื่องนอยู่กับสาเหตุประการอื่น ๆ เรายังแยกฟื้นฟูการศึกษา วรรณคดีในลักษณะเดียวโดย คือ ศึกษาสูนทรียภาพในวรรณคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยตัดความ สัมพันธ์ของวรรณคดีที่มีอยู่ด้วยและภาพของสังคมออกไปเสีย แต่ถ้าเรามาวิเคราะห์วรรณคดีบาง เผ่าใหม่ในรูปวรรณคดีเป็นผลทางสังคม ศึกษาวรรณคดีควบคู่ไปกับการศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์และสังคมวิทยา ศึกษาประวัติศาสตร์ สภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ตลอดจนปรัชญาใน การดำรงชีวิต ค่านิยมในสังคม ความเชื่อของสังคมต่าง ๆ จะทำให้เราเข้าใจวรรณคดีได้อย่างถูกต้อง และถูกซึ้งมากขึ้น แทนที่จะซึ่งขาดในด้านความงามของวรรณคดีเพียงด้านเดียว เราจึงจะพบว่า วรรณคดีเป็นปรากฏการณ์ของสังคมแต่ละบุคคลนั้น เป็นเครื่องมือที่ทำให้เราเข้าใจอีกด้วย ปัจจุบัน และแนวโน้มแห่งอนาคตได้อีกด้วย เราไม่อาจปฏิเสธได้ว่าวรรณคดีรับใช้สังคมเรื่อยมา ทั้งในด้าน ให้ความบันทึกเพลิดเพลินสำเริงอารมณ์ ให้ข้อคิดทางด้านศิลธรรม จริยธรรม ฉะนั้นจึงมีใช้ข้อแปลก แต่ประการใด หากวรรณคดีจะมีส่วนช่วยในด้านการปกครองอีกด้วย วรรณคดีที่ได้รับอิทธิพลจาก ต่างชาติโดยมีเหตุผลทางด้านการเมืองตอบแฝงอยู่ด้วย อย่างเช่น ไตรภูมิพระร่วง พระราชนิพนธ์ ของพระมหาราชรามราชาธิไทย พระมหากรชติรย์สุไหท่องค์ที่ ๕ เป็นพระมหากรชติรย์ที่ทรง เป็น "ธรรมราชา" เพราะทรงหมายเป็นพระภิกษุเมื่อ พ.ศ. ๑๙๒๗ และดำรงตนเป็นคนดีตลอดพระชนมายุ เป็นหนังสือที่ทรงพระราชนิพนธ์เขียนด้วยความเชี่ยวชาญทางด้านศาสนา ทั้งพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา อินду และศาสนาอื่น เนื้อหาสำคัญที่ปรากฏอยู่ในหนังสือไตรภูมิพระร่วง ก้าวถึงการจำ แนกประเภทนิคองซึ่งมีชีวิตในสากลโลก ด้วยบุญกรรมและเน้นคติพุทธศาสนาในเรื่องพระไตรภูมิและพระนิพพานอันเป็นหนทางสู่ความหลุดพ้น เนื้อหาเหล่านี้เองที่แสดงบทบาทของไตรภูมิพระร่วงทางการเมืองที่สำคัญ ๒ ประการ คือ

๑. บทนาทางการปกครอง ไตรภูมิพระร่วงเป็น-paneหนึ่ง "กฎหมาย" ที่ใช้ปกครอง ดูในที่ โดยตั้งอยาครัชานและคานานามาเป็นเครื่องบังคับใช้ ซึ่งเป็นลักษณะการปกครองของสังคมที่ ก่อตั้งขึ้นในระยะแรก กฎหมายนั้นตราขึ้นเพื่อความเป็นระเบียบในสังคม เพื่อยึดถือปฏิบัติร่วม กัน หากใครทำผิดไปจากที่บังคับไว้ ก็มีการลงโทษให้หนักจ้า กฎหมายนั้นจึงเป็นเครื่องมือแยก ความดีและความชั่วออกจากกัน ซึ่งศาสนาเรียกว่า บ้าปะและบุญ ไตรภูมิพระร่วงจึงแสดงให้เห็นผล ของบ้าปะบุญนี้ไว้อย่างเรียบได้ว่า ผลกระทบใด トイเดพะແດคงเมืองที่บ้านเป็นกรณีต่าง ๆ ว่าจะได้รับ การลงโทษในหากอย่างไรบ้าง เช่น ไทยสำหรับผู้ต้องราชภูมิบังหลวง รับสินบน หรือ ที่เรียกว่า

สมัยนี้ว่า ควรรับชั้น ไทยสำหรับคนรวยที่เมืองเป็นเอกกับคนจน ไทยสำหรับผู้ก่อการร้ายฟ่อแม่ ครู สมเด็จพระมหาณี ไทยสำหรับการเป็นสู่ ไทยสำหรับผู้กระทำแท้แท้ เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้คือ การสร้างความกลัวในการทำผิดทำชั่ว เมื่อกลัวเสียแล้วก็ย้อมไม่กล้ากระทำ เพราะตระหนักรว่าผลแห่งการกระทำมีตามคิดคือไปอึกเสียชาติเสียภัยไป เมื่อคนในสังคมไม่กล้ากระทำผิดการกระทำชั่ว เสียแล้ว ก็เท่ากับทำให้เป็นสังคมที่สงบสุขโดยปริยาย “สังคมวิทยา” จึงไม่ใช่ของใหม่ของสังคม เดย วรรณคดีอีกเล่มหนึ่งที่รับบทบาทต่อจากไตรภูมิพระร่วง คือ พระมาสัยคำหลวง พระนิพนธ์ของ เช้าพัชรธรรมธิเบศร์ เรียนเรียงขึ้นจากมาสัยสุคุณ ศัมภิร์พุทธศาสตรานิภายน้ำบ้านพระมาสัยคำ หลวงก็จะเน้นเรื่องผลบุญ อันเป็นเครื่องกระตุ้นให้กำลังใจในการทำความดี แม้จะกล่าวได้ว่าเป็น การออมนำความเชื่อให้งามงาย และยึดหลักทำความดีโดยหวังผลตอบแทนก็ตาม แต่ผลงานอ้อมที่เกิดขึ้นมีคุณค่ามาก จนต้องยอมรับข้อความผิดพลาดข้อนี้ไป

2. บทบาทในการเสริมพระราษฎร์ ไตรภูมิพระร่วงแสดงให้เห็นว่าคดีเกี่ยวกับสถาบัน กษัตริย์ในสมัยกรุงศรีฯ ที่ยังเริ่มเป็นแบบแปลงจากแบบพ่อปักครองถูกในสมัยพ่อขุนรามคำแหง มาเป็นเจ้ากับข้าศามแบบอินเดียและของความคิดพราหมณ์ ลักษณะพระมหากษัตริย์เป็น英雄- ราชสมบุตในไตรภูมิพระร่วงแสดงไว้ด้วยเรื่อง “บุญ” ว่า จักรพรรดินี้คือผู้ที่ตั้งสมบูรณ์บารมี บุชาพระศาสนามากกว่าสามัญชนอื่น ๆ ดังไตรภูมิพระร่วงกล่าวถึงกำเนิดของจักรพรรดิ ว่า

“ผู้ใดก่อภูยแผลก่อน คือว่า ได้ปฏิบัติบุชนาภิหารครัวตนด้วย และภัยจักคุณพระหฤทัยแล้ว พระธรรมแล้ว พระลงกรณ์แล้ว และให้ทานรักษาคือ ยกตกอาวุนา ครั้นที่พากอามา ไปเกิดในสวรรค์ ลักษณะแล้ว ได้ไปเกิดเป็นหัววันเป็นพระญาญ่าให้ญาณนี้สักดี มีเกียรติว่า เป็นลมเกลือนั้นดี ให้ได้ประชุมหัวทั้งอักรวงวนแล้ว...”

เมื่อแสดงถึงความของกษัตริย์ด้วยบุญบารมีแล้ว ยังได้กำหนดอ่านจากของกษัตริย์และหน้าที่ของ ประชาชนต่อ กษัตริย์ไว้ด้วย

“ผู้ใดก่อภัยมีโควินพระญาอักรพรรดิราช ให้ คนทั้งหลายฟูฟุนั้นย้อมหน้าฟื้นหนอนท่านนั้นกับคนทั้งหลาย อันอยู่ในแผ่นดินเราแล้วนั้นด้วย เห็นอย่างนี้ ให้บันทึกไว้บนหิน บันทึกพระญาอักรพรรดิราชแล้วนั้นด้วย...”¹

“เมื่อกำหนดว่า ก่อภัยแล้วต้องถูกตัวเอง ให้ก็ต้องบังคับบุญชา ลัง ให้ก็ต้องบังคับบุญชา ให้ได้ประชุมหัวทั้งอักรวงวนแล้ว...”²

ฉะนั้น เราจึงกล่าวไว้ว่า ไตรภูมิพระร่วงเห็นจะดีไม่ใช่กรณีคดีที่รับอิทธิพลจากอินเดียมาด้วย

¹ ขอบบุญพ่วงชาติ, เรื่องพระร่วง, เกี่ยวกับพระร่วง, คำอ่านและคำแปลของเรือธงไทยที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ไตรภูมิพระร่วง (พระพุทธรูป), ศิริปานธ์ราษฎร์, 2504), หน้า 543-4.

² เรื่องเพียกัน, หน้า 543.

³ เรื่องเพียกัน, หน้า 544.

ความเลื่อมใสทางศาสนาท่านนั้น หากแต่เมืองไทยทางการเมืองฝ่ายรัตนอยู่ และไม่ได้เป็นการประหาดต์แต่ประการใดว่า เหตุใดอารยธรรมจากอินเดียจึงเข้ามาสู่ไทยมากน้อย และนี้จัดความเป็นเอกลักษณ์ “ไทยในสมัยพ่อขุนรามคำแหง” ไปได้อย่างง่ายดาย และนำพิจารณาความเห็นของ ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ควบคู่ไปกับการวิเคราะห์วิจารณ์บทบาทของไตรภูมิพระร่วงมาแล้วข้างต้น ดร.ชาญวิทย์ มีความเห็นไว้ว่า

“เราอาจลองเพ็จก้าวไป ท่าไม่นักปักกรองไม่อั้นคลาคนี้ (รวมทั้งอัญเชิญ) อิงท้องการวิชาการและปรัชญา วากลัณเดช ท่าไม่อั้นห้องรับอักษรพอกจากกลัณเดช และรับมาท่าไม่น่าเชื่อว่านักปักกรองหรือนักวิชาการในอดีตหันบปั้นปั้นนักทักษะ เทศทัตฯ ฯ อาจกลัณเดชก็เพื่อผลประโยชน์นักชลธน ก่อร้ายคือการยั่งยืนอันเด็กสร้างฐานะให้ตนค้นพบก่อท่องเทา วานบ้านชรรมค่า ฯ เป็นการสร้างเกียรติภูมิและอ่านยาให้พ้น เชิงตัวอย่างนักการที่นักปักกรองรับทุกอย่าง “หัวรำ” นา ก็ช่วยให้ตนสร้างอ่านยาหนึ่งนักปักกรองอื่น ฯ ในตัวมีคนใจดีคงกัน อะนั้นผลประโยชน์นักปักกรองจะเป็นแรงกระตุ้นให้กิจการรับอักษรพอกอันเกื้อกันชั้น”¹

วรรณคดีที่รับข่าวความคิดนี้ไปจากไตรภูมิพระร่วง คือ โองการแห่งน้ำบกษาที่ใช้ในพิธีถือน้ำพิพัฒน์สักชา ในสมัยพระรามาธิบดีที่ ๑ แห่งกรุงศรีอยุธยา ซึ่งเป็นบุคคลมัยที่เห็นข้อว่า ไทยปักกรองด้วยการใช้สักทิเทเวสิทธิ (Divine Right) ตามแบบคิดศาสนาพราหมณ์ หังพิธีถือน้ำและโลง การแห่งน้ำ ส่วนเป็นเครื่องมือในการพิทักษ์รักษาความคิดในระบบการปกครองนี้ให้ผ่อง亮ลึกซึ้น โดยอาศัยศรัทธาศาสนาเป็นเครื่องมือเบิกทาง

วรรณคดีที่เป็นเครื่องมือทางการเมืองอีกເຄີຍหนึ่ง เป็นวรรณคดีที่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย คือ บทละครรำเรื่องรามเกียรตี ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมคือมาตราถ่ายบุคคลสายสัมพันธ์เรื่องรามเกียรตีมหัศจรรย์ส้านวน แต่ละส้านวนมีจุดมุ่งหมายในการแต่งต่าง ฯ กันไป บังก์เพื่อรักษาศิลปะวัฒนธรรม ในฐานะเป็นวรรณคดีขันเอกของชาติ เช่น บทละครพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้ามหาภัลลก บังก์เพื่อให้รู้จักตัวเรื่องเดิมของรามเกียรตีว่าแตกต่างกันของไทยอย่างไร เช่น บทละครพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ บังก์เพื่อพิสูจน์วรรณคดีของก้าว ที่กระชาบพลัดพลาไปเสียเมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาแตก ซึ่งทำกันเป็นการสร้างขวัญกำลังให้ประชาชนโดยทางอ้อมด้วยว่าบ้านเมืองเป็นปึกแผ่นสองมั่นคงดังเดิมแล้ว บทละครพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เกิดขึ้นมาด้วยเหตุผลประการนี้ แม้มีบทละครเรื่องรามเกียรตีก่อนบังก์นี้ที่นำเสนอในรัชกาลที่ ๒ ว่าบังก์เกิดขึ้นด้วยมูลเหตุใด คือบทละครพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ประวัติศาสตร์สมบัตกรุงธนบุรีมีระยะเวลาสั้นเพียงแค่ ๑๕ ปี และบังก์เป็นเวลาที่ทำ

¹ ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, “มุขย์ศาสนาและภาระภารกิจการเมืองสมัยอยุธยาตอนหลัง พ.ศ. ๑๘๘๓-๒๐๑๓” ในราษฎร์, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔, เมษายน ๒๕๖๖, ลักษณะใน ชุดเริ่มต้น ภาคที่ ๔ วรรณคดีของปัจจุบัน, (พะยอม จ.ปัตตานี) สถาบันวิจัยภาษาและภัณฑ์วัฒนธรรมชาติไทย, ๒๕๖๗), หน้า ๔๙-๖.

ทรงพระมหัศจรรย์ต่อเวลาตัวยังแต่ในด้านพระราชศรัทธาไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ทรงเข้ามามากในรัชกาลนี้ ที่สำคัญคือบทบาทของพระบรมราชโองรำเกียรติ เป็นพระราชนิพนธ์ของพระเจ้ากรุงชนบุรีเอง รวมเกียรติสำนวนนี้มี 4 ตอนคือ

1. ตอนพระมงกุฎ เป็นเนื้อเรื่องตอนท้ายของรำเกียรติ แต่ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นเป็นตอนแรก เนื้อเรื่องกล่าวถึง พระมงกุฎ พระอบ โถสพารามและนางสีดา ซึ่งถูกเนรเทศไปอยู่ในป่ากับถ้าเชิงวัฒนธรรม ก็ ถูกยึดครองโดยชาติให้พระบรมราชโองรำ ฯ จึงถ่องถ่องในป่า เสียงก้องกั้มปนาหถึงกรุงอยุธยา พระบรมราชโองรำทรงฟื้นฟูอุดมการ พระมงกุฎ พระอบก็ขึ้นมาอุปการามาซึ่งพระภรณะและหมุนานั้นจึงขึ้นตัวพระมงกุฎไปถวายพระบรมราชโองรำ พระอบจึงคำนวณไปเอื้อตัวคืนมา และจบลงตอนพระบรมยกกองทัพไปจับสองกุฎาร

2. ตอนหมุนานักบันทางวนรินทร์ เป็นตอนหมุนานพบพนทางวนรินทร์ในถ้ำ (นางวนรินทร์เป็นนางพักผ่อนและให้คอบนอกทางแก่หมุนานาไปฝ่ากิรุณเจ็บบัง จึงจะพ้นคำสาป) ได้นางเป็นภาระ แล้วหมุนานาไปฝ่ากิรุณเจ็บบังต่อเรื่อง ตั้งนางกับปีเมืองพ้า ความต่อเนื่องไปถึงทศกัณฐ์ให้เชญห้ามมาสืบราชมากรุงลงกาเพื่อให้ช่วยเป็นฝ่ายตน ความจงใจที่ห้ามมาสืบราชมาถึงสนานรบแล้วไม่ยอมเข้ากรุงลงกา

3. ตอนห้ามมาสืบราชช่วงความ ด้วยความเที่ยงตรงจึงให้ใจทั้งจำเลย และนางสีดาตามร่วมฟังคำพิพากษาในสนานรบด้วย และตัดสินให้ทศกัณฐ์คืนนางสีดา ทศกัณฐ์ไม่ยอมจึงถูกห้ามมาสืบราชสถาปนา

4. ตอนทศกัณฐ์ตั้งพิธีถวายกรดและปลุกเศกหอกกับพัพ นางมณฑ์ไชยให้ทศกัณฐ์ผ่าพิมพ์เสีย เพราะเป็นผู้คือทำนายบนอกเรื่องราวด้วย ฯ แก่พระบรมราชโองรำ ที่นากอนเบ้าหลังพระตักษณ์ ฯ จึงถูกหอกไม้กัด ที่นากอนกหอกแก้ให้หมุนานาไปถวายหังกรมีพิธีช่วยที่ภูเขาสารพยา เอาเม็ดินบดยาที่เมืองนาด ส่วนลูกหินอยู่ที่ลงกา ทศกัณฐ์ใช้หมุนานา หมุนานาจึงสะกดให้หลับแล้วหักยอดปราสาทไปถักถูกหินมาได้ แล้วแกสังยุกหมาทศกัณฐ์กับนางมณฑ์ไชยไว้ด้วยกัน จนต้องเชิญถ้าสีโภบุตรมาแก้ ทางแก้คือนางมณฑ์ไชยตอบเดิมทศกัณฐ์ จึงหลุดได้

การพัฒนาเรื่องรำเกียรติเป็นการพัฒนาวรรณกรรม ส่งเสริมอักษรศาสตร์ ควบคู่ไปกับการพัฒนาภาษาไทย การละครบอย่างไทย ความค่านานกล่าวว่า เมื่อยกพัพไปปราบหัวหน้าคนละครอบครองเข้ามีองมานีกทั้ดละครในราชสำนักชั้นใหม่

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาวรรณกรรม การละครบ การส่งเสริมทางอักษรศาสตร์ อันเป็นพระราชกรณียกิจที่สำคัญประการหนึ่งของกษัตริย์ไทยแต่บุราณากล ล้วนเป็นทุกไปทางอันแนบ密切ในการนำงานวัฒนธรรมชาติ ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าบ้านเมืองได้คืนสู่ความสงบ

สุข ความรุ่มเย็น ความเป็นปึกแผ่นอีกครั้งหนึ่ง ความเป็นไทยไม่ได้ถูกทำลายแตกแยกยันเป็นหมู่อน กับกรุงศรีอยุธยาที่เหลือแต่ซาก ไทยได้กลับมาร่วมกันอีกครั้งในเวลาไม่นาน และยังคงรักษาไว้จน ธรรมความเป็นคนไทยไว้อย่างแน่นแฟ้น ความลงบลูบนั้นจะเห็นได้จากการมีวรรณคดี การละเล่น เพื่อความบันเทิงใจอย่างการละครบ การสร้างศิลป์ต่าง ๆ เพราะตั้งแต่นั้นจะเกิดขึ้นมาไม่ได้ เช่น หากว่าผู้คนยังคงหันอกใจจากลัวพม่า

รามเกียรติเป็นเรื่องของหากจะแต่งกันใหม่ต้องแต่งต้นฉบับ เนื่องจากต้องใช้เวลานาน ซึ่งสถาน การณ์บ้านเมืองรัชสมัยของพระเจ้ากรุงศรีอยุธยาไม่อ่อน懦ให้ ฉะนั้นจึงนำในเคราะห์ว่า มีเหตุผลใดจึงทรง เดือกด้วย 4 ตอนดังกล่าวมาทรงพระราชนิพนธ์ เนื้อหาในตอนเหล่านั้นมีอะไรประทับพระทัย หรือมองอีกที่ว่าพระองค์ประดิษฐ์ให้เนื้อหาตอนนั้นถ่ายทอดอะไรในพระทัยของพระองค์หรืออย่างไร เมื่อศึกษาเนื้อหาของทั้ง 4 ตอน เราจะทราบว่าแต่ละตอนมีข้อคิดหลายอย่างที่นำไปสืบสานกัน ถ้าพูดของบ้านเมืองสมัยนั้น รวมทั้งที่สืบสานกันนี้พระทัยของพระมหากษัตริย์ไทยพระองค์ นี้ เช่น ตอนพระกุศลพระลบันชันม้าอุปการ เป็นตอนปลาบท่องเรื่องรามเกียรติ พระกุศลพระลบันดิ โกรสพระรามที่เกิดกับนางสีดา ซึ่งถูกเนรเทศออกจากดาวบุปผา ใจเบา ให้ข้อคิด ว่า ผู้ใหญ่ควรมีสติไตร่ตรองในเหตุและผล ไม่ควรเอ่ยต่อารมณ์รุ้ววาม เชื่อง่าย ตัดสินใจกระทำการ ให้ถูก คือ เนรเทศเมเดศกุศลที่ยกด้วยอารมณ์เพียงวุบเดียว นอกจากนี้ประเพณีปล่อย ม้าอุปการ เป็นประเพณีของอินเดียและตรงถึงศูนย์กลางแห่งอาณาจการปักกิ่งอยู่ที่พระมหากษัตริย์ และเมืองหลวง การปล่อยม้าอุปการก็เป็นการวัด “ประชามติ” ว่าบังจะรักภักดิ์ต่อศูนย์กลางการ ปักกิ่งอยู่หรือไม่ หากมิได้เป็นเช่นนั้นก็ต้องทำสังคมรบพุ่งกัน ซึ่งข้อนี้คือพระราชภาระ กิจตลอด 3 ปีแรกของพระเจ้ากรุงศรีอยุธยา คือการทำสังคมปรานกันเหล่าต่าง ๆ เพื่อให้ศูนย์กลาง การปักกิ่งอยู่ที่กรุงศรีอยุธยาเพียงแห่งเดียว ตอนหัวมาสิ่วราชว่าความ เป็นตอนตัดสินพิจารณา คดีความเรื่องภาคกันธุรกิจพาหนะสีดา จนทำให้เกิดสังคมรักภักดิ์กับพระรามที่แสดงตามมา เนื่องความคุณนี้ซึ่ง ให้เห็นถึงความเที่ยงตรงและความยุติธรรมของผู้ใหญ่ ผู้มีอำนาจ เพราะหัวมาสิ่วราชทรงให้ความ ยุติธรรมแก่ผู้ที่ถูกสองฝ่าย และตัดสินความอย่างเที่ยงธรรม “ไม่เข้าข้างคนใดคนหนึ่ง” ที่ทรงเป็นพระญาติ ผู้ใหญ่ของภาคกันธุรกิจ ส่วนตอนภาคกันธุรกิจที่พื้นที่กรายการดูถูกหลอกภัยบิดพักันนี้ มีความสำคัญอยู่ครึ่ง ที่ การรับกับพระรามครั้งนั้น นามณฑลยุบงให้ภาคกันธุรกิจมาพิงหนังร่วมให้เข้าของภาคกันธุรกิจเดียว เพราะไป เข้าข้างพระราม และกระทำการทำตนเป็นไส้ศึกซึ่งบังเอิญภาคกันธุรกิจกระทำไม่สำเร็จ หลอกกบฏพักพลาด ไปถูกพระลักษณ์แทน เนื่องความคุณนี้ซึ่งให้เห็นถึงความผิดของผู้กระทำการเป็นไส้ศึก ขาดความ จงรักภักดิ์ต่อญาติวงศ์ของตนเอง ซึ่งตัวอย่างจริง ๆ ในประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา สมัยรัตนบุรี เรื่องคน ไทยเอาใจออกห่างไปเข้ากับพวกพม่าและกระทำการทำตนเป็นไส้ศึกก็มีอยู่อย่างมาก ในขณะเดียวกันก็เป็น

ข้อที่ชี้เห็นถึงความสามัคคี ความรักพากรักพ้องและรักชาติ เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ชาติเจริญรุ่งเรือง พินักไม่เพียงแต่การปกครองที่มั่นคง หากต้องเป็นบุคคลที่ทรงคติอย่างชาติและที่ดีเยา จะนั้นเน้นความในรำเกียรติทั้ง 4 ตอนคือ “กระบวนการเมือง” ของพระเจ้ากรุงธนบุรีนั้นเอง ยังพิเคราะห์ถูกตัวคอกันว่าซึ่งเจริญวิปัสสนาธุระยิ่งในหลักธรรมทางพุทธศาสนาด้วยแล้ว ยังเห็นว่าเป็นภาพสะท้อนของพระองค์เอง

นอกจากวรรณคดีที่ได้รับอิทธิพลจากอินเดียด้วยมูลเหตุทางการเมืองแล้ว ยังมีวรรณคดีที่แปลมาจากพงศาวดารจีนคือ สามก๊ก และแปลจากพงศาวดารมองโภคีเรื่อง ราชาริราษ อีกด้วย วรรณคดีทั้งสองเพิ่มแปลโดยพระราชนารีโปรดเกล้าฯ ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทั้งสองเรื่องเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ที่เขียนได้อย่างมีชีวิตชีวาไว้กับหนังสือประเกทบันทึกดี ประกอบกับการอำนวยการแปลของเจ้าพระยาพะตะลัง (หน) ทำให้ล้านวนภาษาที่ถ่ายทอดจากต้นเรื่องเดิมเป็นภาษาไทยให้เราสามารถอ่านได้ จนทำให้หนังสือประวัติศาสตร์กลายเป็นวรรณคดีไป วรรณคดีทั้งสองเล่มแสดงกลยุทธ์ในการท้าศึกษราม ว่าถ้าพังต่ออาชญาและกำลังไฟร์ฟลที่ทุ่มเข้ามาฟ้าดินกันนั้นไม่เพียงพอ แต่การบูรณะบังต้องประกอบไปด้วยการวางแผนทั้งรุกและรับ เล็กที่เลี่ยมทางจิตวิทยาที่ทำให้ชนะศัศรุและทั้งยังสร้างกำลังใจแก่กองทัพ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความบุตของผู้นำว่าต้องใจร้าย เสียสละและบุตธรรม คุณสมบุตของข้าพ皇上 คือ จงรักภักดี กตัญญู และรักเกียรติ ประวัติศาสตร์สมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกก็เพิ่มไปด้วยสlogan ทั้งภายในและภายนอก นอกจากสามก๊กและราชาริราษจะมีประไชน์ในด้านให้ความรู้เรื่องกลยุทธ์ในการท้าศึกแล้ว การแต่งยกเป็นกิบเป็นแห่ในหนังสือสามก๊กยังเป็นอุทาหรณให้ชาวไทยร่วมใจกันสามัคคีกันทั่วชาติ ส่วนการที่กระห่วงpmag กับมอยู่ในราชาริราษ ก็เป็นเครื่องสร้างกำลังใจให้คนไทยเชิงเกื้อiy พม่าเป็นกำลัง และมีใจอิกเพิ่มที่จะทำลายล้างพม่า เพื่อสนับสนุนกองทัพของพระเจ้าราชาริราษกระทำการล่าเรือมาแล้ว วรรณคดีทั้งสองเล่มจึงเกิดขึ้นมาอย่างถูกจังหวะ เหมาะกับสภาพเหตุการณ์ จนนาเนื่อว่ามีเหตุผลทางการเมืองแอบแฝงอยู่

วรรณคดีเรื่องส่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว จึงน่าจะชี้ให้เห็นว่า การส่งเสริมวรรณกรรมนางเลิ้มทั้งสองภาษาใหม่ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชกรณียกิจของพระมหาจักรีบุรี ในฐานะเป็นทุกโภบายที่แบบอย่างในการนำรุ่งเรืองประชาชน ทั้งบังกะโลทั่วไปให้เห็นว่า เนื้อหาของวรรณกรรมนั้นเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อ “สตาง” หรือข้อคิดถึงพันธนาการที่ของผู้ปกครองและผู้อุปถัมภ์ได้ปกคล่องด้วย